

WCBKT S.A. wyremontuje amerykańskie urządzenia lotniskowe

Maciej Szopa

30 listopada doszło do podpisania umowy między BAE Systems i Wojskowym Centralnym Biurem Konstrukcyjno-Technologicznym S.A. Na jej mocy polskie zakłady mają uzyskać uprawnienia do serwisowania i remontowania urządzeń, wykorzystywanych w Polsce do obsługi wojskowych samolotów amerykańskiej produkcji.

Fotografie w artykule WCBKT S.A.

Tym samym otworzono drogę do utworzenia w WCBKT S.A. Centrum Dostaw i Serwisu Sprzętu Naziemnej Obsługi Statków Powietrznych (NOSP). Umowa z BAE Systems ma bowiem doprowadzić do pełnego niezależnienia Polski w zakresie remontów instrumentów tej klasy. Do tej pory można było przeprowadzać prace wyłącznie przy urządzeniach polskiej produkcji (co jest oczywiste, biorąc pod uwagę, że wszystkie powstały w WCBKT S.A.), a także, dzięki podpisaniu umowy z Ukroboronpromem – przy analogicznych urządzeniach do obsługi postsowieckich statków powietrznych.

Umowa z BAE wynika z pilnych potrzeb Sił Zbrojnych RP, które pierwsze F-16 odebrały 10 lat temu, wraz z towarzyszącymi im niezbędnymi urządzeniami NOSP (ang. GSE – Ground Support Equipment). Niedługo część z nich będzie wymagała okresowych przeglądów i remontów.

Pierwsze kursy dla techników, konstruktorów i inżynierów z WCBKT S.A. rozpoczną się w nowym roku i maksymalnie do końca pierwszego jego kwartału zaowocują uzyskaniem uprawnień i certyfikatów producenckich. Jak na razie umowa obejmuje współpracę 5-letnią i dotyczy 14 urządzeń nieujawnionych typów. Następnie planowane jest przedłużanie i pogłębianie współpracy oraz rozsze-

zanie uprawnień na kolejne typy, w miarę jak zaczęną one wymagać zabiegów serwisowych i remontów. Celem WCBKT S.A. jest stopniowe poszerzanie kompetencji do serwisowania wszystkich rodzajów amerykańskich NOSP.

Umowa nie obejmuje praw do prac serwisowych dla klientów zagranicznych. W grę wchodzi wyłącznie statki powietrzne należące do SP RP. Potencjalne korzyści eksportowe mogą się jednak pojawić. Równolegle firma opracowuje bowiem zamienniki urządzeń amerykańskich. Nie chodzi przy tym wyłącznie o kwestię osiągnięcia niezależności w tej dziedzinie w Polsce, ale także o włączenie firmy w łańcuch dostaw BAE Systems. Ten międzynarodowy potentat nie ma w swojej ofercie własnych urządzeń lotniskowych i w przypadku dostarczania statków powietrznych klientowi musi zakupić odpowiednie wyposażenie w firmach zewnętrznych. Współpraca z WCBKT S.A. jako doświadczonym i konkurencyjnym cenowo poddostawcą może więc być korzystna dla obydwu stron. Początkowo produkcja urządzeń lotniskowych dla klientów zagranicznych objęłaby te potrzebne do obsługi F-16 i C-130, ale ostatnio pojawiła się infor-

macja o możliwości tworzenia wyposażenia także do myśliwca F-15. Mówi się w tym kontekście o zasilaczu hydraulicznym LZH serii II, lotniskowym urządzeniu zasilania elektroenergetycznego samolotów typu LUZES i urządzeniu oświetleniowym *Stella-100*. Zdaniem ich producenta są one dokładnym odpowiednikiem urządzeń amerykańskich, a pod niektórymi względami nawet je przewyższają. Zarząd WCBKT S.A. deklaruje, że w najbliższej przyszłości jest zainteresowany wejściem w łańcuch dostaw także urządzeń NOSP do samolotów Eurofighter *Typhoon* i F-35.

Jednocześnie trwają rozmowy między WCBKT S.A. i Polską Grupą Zbrojeniową S.A., a BAE Systems na temat systemu STOPFIRE rozwijanego przez WCBKT S.A. wraz z Instytutem Optoelektroniki Wojskowej Akademii Technicznej. Jest to system przeciwpożarowy i tłumienia wybuchu, który ma chronić przedział załogowy i silnikowy m.in. w czołgach i wozach bojowych. Od momentu wykrycia pożaru do momentu ugaszenia upływa ok. 150 ms. Strona polska liczy na to, że takie systemy mogłyby być instalowane w pojazdach produkowanych przez BAE Systems.

Wśród urządzeń NOSP, które mogą wejść do światowego łańcucha dostaw są zasilacze elektroenergetyczne samolotów typu LUZES.

Docelowo WCBKT S.A. ma nabyć możliwości serwisowania i remontów wszystkich urządzeń NOSP do samolotów amerykańskiej produkcji.